

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

The list indicators of analysis and evaluation of efficiency of business activity of the enterprise is generalized.

Проблема ефективності господарської діяльності підприємства завжди посідала важливе місце серед актуальних проблем економічної науки. Дана проблема є досить складною і такою, що важко формалізується. Адже будь-яке підприємство – це складна система, яку важко спростити, не втративши при цьому її суттєвих характеристик. Зацікавленість в збільшенні ефективності на підприємстві виникає на різних рівнях управління економікою – від власників приватного підприємства до керівників держави. Треба зазначити чим ефективніше працює підприємство, тим воно являється більш привабливим для інвесторів, має високий потенціал та конкурентоспроможність.

Основним завданням аналізу господарської діяльності є оцінка використання активів, доходів та витрат за звітний період, виявлення факторів, які негативно або позитивно вплинули на кінцеві фінансові результати.

Аналіз ефективності господарської діяльності здійснюється за даними обліку, звітності та іншої економічної інформації. Таким чином, виявляються внутрішньогосподарські резерви необхідні для досягнення цілей підприємства.

При цьому аналіз господарської діяльності підприємства охоплює такі питання: виконання плану за узагальненими показниками (обсяг виробництва і реалізації продукції, собівартість, прибуток, рентабельність); використання ресурсів (трудових, матеріальних, фінансових); організаційно-технічний рівень виробництва, використання виробничих фондів та виробничих потужностей; ефективне використання оборотних коштів тощо [1, с.23].

Загальними завданнями економічного аналізу є: оцінка та перевірка результатів господарської діяльності за певний період; вивчення причин відхилення від плану чи результатів за минулий період; розподіл причин на залежні та незалежні; визначення ефективності роботи підприємства; виявлення невикористаних можливостей з метою підвищення кінцевої ефективності та якості результатів праці; розробка заходів щодо усунення втрат та прогнозування результатів господарської діяльності підприємства (об'єднання) [2, с. 132].

Все це є дуже важливим в умовах ринку, оскільки без обґрунтованих управлінських рішень, розроблених на базі економічного аналізу, забезпечити ефективну підприємницьку діяльність практично неможливо. Результати вивчення діяльності підприємств свідчать: більшість (90-95%) підприємств забезпечують зростання рентабельності виробництва продукції за рахунок підвищення цін, а не за рахунок раціонального використання виробничих ресурсів. Цьому сприяє недосконалість державного регулювання цін та встановлення граничних меж рентабельності виробництва продукції. В свою чергу, це сприяє поглибленню витратного способу виробництва.

Щодо системи показників аналізу ефективності господарської діяльності підприємства у науковців існує багато поглядів, але всі вони згодні з тим, що оцінки лише фінансових показників замало, потрібно приділяти увагу показникам, які характеризують саме господарську діяльність підприємства.

Система показників для аналізу ефективності господарської діяльності підприємства повинна: 1) відображати витрати всіх видів ресурсів, що споживаються на підприємстві; 2) створювати передумови для виявлення резервів підвищення ефективності виробництва; 3) стимулювати використання всіх резервів, наявних на підприємстві; 4) забезпечувати інформацією стосовно ефективності виробництва; 5) виконувати критеріальну функцію [3, с. 205].

Отже, після узагальнення, ми пропонуємо такий перелік показників аналізу та оцінки ефективності господарської діяльності підприємства, що чітко та більш повно визначає сутність виробничого процесу:

1. Фондовіддача, фондомісткість, фондоозброєність, які характеризують забезпеченість виробничими фондами та їх вартісну значимість у виробництві;
2. Коефіцієнти вибуття, оновлення, оборотності, завантаження основних виробничих фондів, які характеризують використання виробничих фондів;
3. Продуктивність праці, трудомісткість продукції, саме ці показники необхідні для визначення ефективності використання трудових ресурсів;
4. Показники рентабельності (рентабельність основних виробничих фондів, рентабельність власного капіталу, рентабельність продукції) показують на скільки ефективно був проведений процес виробництва та взагалі успішність діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Говорушко Т.А. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно орієнтованого підходу: [монографія]. / Т.А. Говорушко, Н.І. Клішман. – К.: Логос, 2013. – 204 с.
2. Нортон Д. Система сбалансованих показателів. От стратегії к дійствию [Текст]. / Д. Нортон, Р. Каплан. – М.: Олимп-Бизнес, Библиотека IBS, 2004. – 320 с.
3. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика підприємства: теорія, методологія та практика застосування: монографія. / І.В. Кривов'язюк. – Луцьк, 2014. – 260с.